



**Latvijas Republikas Senāts**

**RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS**

Rīgā 2025.gada 13.novembrī

[1] Ar Senāta rīcības sēdes 2025.gada 28.aprīļa lēmumu atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar pieteicēja /Persona B/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 3.marta spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicēja pieteikums par Valsts ieņēmumu dienesta 2022.gada 21.novembra lēmuma Nr. 31.2/22.10/5521 atcelšanu. Līdz ar to Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 3.marta spriedums ir stājies spēkā. Šajā spriedumā tiesa atzina par pamatotu Valsts ieņēmumu dienesta secinājumu, ka pieteicēja bez pirkuma maksas samaksas iegūtās īpašumtiesības uz vairāku nekustamo īpašumu domājamām daļām atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta trešās daļas 21.punktam ir uzskatāmi par citiem ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamiem ienākumiem, nevis par pieteicēja mātes dāvinājumu.

Pieteicējs Administratīvajā apgabaltiesā iesniedza pieteikumu par lietas izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 353.panta 1.punktu. Pieteikumā norādīts, ka 2025.gada aprīlī/maijā ir izdevies atrast pierādījumus, kuri apstiprina pieteicēja mātes finansiālo stāvokli un iespējas izsniegt šajā lietā apstrīdēto aizdevumu, kura atprasīšanas tiesības pieteicējs saņēma dāvinājumā no mātes. Pieteicēja mātes finansiālais stāvoklis (pierādījumi par to) esot būtiski lietas apstākļi, kas pastāvēja lietas izskatīšanas laikā, bet nebija zināmi tiesai, līdz ar to tie esot atzīstami par jaunatklātiem apstākļiem, kas ir par pamatu Administratīvās apgabaltiesas sprieduma atcelšanai un lietas jaunai izskatīšanai.

[2] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 17.septembra lēmumu pieteikums noraidīts, jo pieteicējs nav norādījis tādus apstākļus, kas uzskatāmi par jaunatklātiem apstākļiem Administratīvā procesa likuma 353.panta 1.punkta izpratnē.

Tiesas lēmumā norādīts, ka personai ir jāmaksā nodoklis par ieņēmumiem, ja vien šajā likumā nav tieši noteikts izņēmums. Viens no izņēmumiem noteikts likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmās daļas 35.punkta “a” apakšpunktā. Izskatot lietu pēc būtības, tiesa vērtēja, vai pastāv minētajā normā noteiktais izņēmums, proti, nodoklis nav jāmaksā no dāvinājuma, kas saņemts no fiziskas personas, ar kuru saista radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē. Tādējādi tiesai lietas izskatīšanas laikā bija zināmi pieteicēja paskaidrojumi, ka viņa ienākumus veidoja mātes dāvinājums. Tiesa pārbaudīja lietā noskaidrojamās būtiskos apstākļus, vai pieteicēja mātes rīcībā bija finanšu līdzekļi tādā apjomā, lai izsniegtu aizdevumu citai fiziskai personai, pret kuru pieteicējam tika cedēts prasījums, kā rezultātā atzina, ka pierādījumi par šiem apstākļiem nav pietiekami un ticami, līdz ar to pieteicēja apgalvoto tie neapstiprina. Tiesa arī norādīja, ka tad, ja ir paties pieteicēja apgalvojums par viņa mātes aizdevumu un dāvinājumu, gan viņam, gan viņa mātei bija jāzina par liela apmēra skaidras naudas izņemšanu no kontiem konkrētās bankās un abiem bija iespējams dienestam un tiesai vismaz sniegt ziņas par šiem faktiem. Nav loģiska izskaidrojuma, kāpēc pieteicējs, zinot šādu informāciju un attiecīgu iespējamo pierādījumu nozīmi izskatāmajā lietā, ne dienestu, ne tiesu par to neinformēja.

[3] Pieteicējs par tiesas lēmumu iesniedza blakus sūdzību, būtībā atkārtojot pieteikumā par jaunatklātiem apstākļiem pausto viedokli.

[4] Senatoru kolēģija, izvērtējusi blakus sūdzības argumentus, atzīst, ka pieteicēja blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota, tāpēc atbilstoši Administratīvā procesa likuma 320.<sup>1</sup>pantam to ir pamats atteikt izskatīt.

[5] Pieteicējs norāda, ka tiesa nepareizi noteikusi šajā lietā noskaidrojamās būtiskās apstākļus, kā rezultātā nepamatoti secinājusi, ka nav konstatējami jaunatklāti apstākļi, kas varētu būt par pamatu sprieduma atcelšanai un lietas nodošanai jaunai izskatīšanai.

Šāda pieteicēja norāde nav pamatota. Tiesa, pamatojoties uz likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmās daļas 35.punkta „a” apakšpunktu, pareizi norādīja, ka nodoklis nav jāmaksā no dāvinājuma, kas saņemts no fiziskas personas, ar kuru saista radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē. Gan iestādē, gan tiesā pieteicējs skaidroja, ka viņa saņemtais mantiskais labums ir mātes dāvinājums, kas izpaudies tādējādi, ka māte iepriekš fiziskajai personai izsniedza aizdevumu un pēc tam cedēja pieteicējam šī aizdevuma atmaksas atprasīšanas tiesības. Līdz ar to tiesa pareizi konstatēja, ka lietā noskaidrojamie būtiskie apstākļi bija tas, vai pieteicēja ienākumi izriet no viņa mātes dāvinājuma. Savukārt, lai atzītu, ka pieteicēja ienākumi ir mātes dāvinājums, bija jāpierāda fakts, ka pieteicēja mātes rīcībā bija finanšu līdzekļi, no kuriem izsniegt aizdevumus, lai tādējādi pieteicējs no mātes varētu saņemt dāvinājumā aizdevumu atmaksas atprasīšanas tiesības. Apstākļi par mātes dāvinājumu un finansiālo stāvokli apgabaltiesai lietas izskatīšanas laikā bija zināmi. Tiesa šos apstākļus pārbaudīja un atzina, ka pieteicējs Valsts ieņēmumu dienestam un tiesai neiesniedza pietiekamus un ticamus pierādījumus, ka viņa mātes rīcībā bija naudas līdzekļi, līdz ar to Valsts ieņēmumu dienestam nebija pamata atzīt pieteicēja mātes izsniegto aizdevumu un attiecīgi – dāvinājumu pieteicējam.

[6] Pieteicējs nepiekrīt tiesas secinājumam, ka pieteikumā par jaunatklātiem apstākļiem pieteicējs ir norādījis uz pierādījumiem, kuri nav pārbaudīti lietā, bet nav norādījis uz apstākļiem, kurus tiesa nav vērtējusi un kurus būtu pamats atzīt par jaunatklātiem Administratīvā procesa likuma 353.panta 1.punkta izpratnē.

Senatoru kolēģija neatrod kļūdas minētajā tiesas secinājumā. Lai gan pieteicējs norāda, ka par jaunatklātiem apstākļiem Administratīvā procesa likuma 353.panta 1.punkta izpratnē ir uzskatāmi nevis paši pierādījumi, bet tieši apstākļi, ko šie pierādījumi apstiprina, pieteikums kopumā ir vērst uz pieteicēja sākotnējās argumentācijas un pierādījumu bāzes papildināšanu jau pabeigtajā administratīvajā lietā (pieteicējs pats pieteikumā norāda, ka viņam 2025.gada aprīli/maijā ir izdevies atrast pierādījumus). Tātad pēc būtības pieteicējs uzskata, ka šobrīd iesniegtie pierādījumi apstiprina pieteicēja apgalvojumu, ka apstrīdēto aizdevumu izsniegšanas brīdī viņa mātes rīcībā bija naudas līdzekļi aizdevumu izsniegšanai tādā apmērā, kādā māte pieteicējam nodevusi prasījuma tiesības pret aizņēmējām.

Senāts jau iepriekš citā lietā ir atzinis, ka par jaunatklātiem apstākļiem Administratīvā procesa likuma 353.panta izpratnē nevar saukt ne jaunus pierādījumus, ne papildu argumentus, kas varētu pamatot vai pastiprināt jau lietas izskatīšanas laikā paustos apsvērumus vai iebildumus (*Senāta 2015.gada 28.oktobra lēmuma lietā Nr. SKA-1362/2015, A420494213, 7.punkts*). Jaunatklāti apstākļi ir fakti, kuri pastāvēja lietas izskatīšanas laikā, kuri nebija zināmi tiesai un kuriem varēja būt nozīme lietas izlemšanā. Savukārt jauni dokumenti, pierādīšanas līdzekļi, kuros nav norādīti jauni apstākļi, jauni fakti paši par sevi nav atzīstami par jaunatklātiem apstākļiem (*Senāta 2006.gada 7.marta lēmuma lietā Nr. SJA-3, C02032698, 6.1.punkts*).

Līdz ar to tas, ka pēc apgabaltiesas sprieduma spēkā stāšanās pieteicējs savas pozīcijas stiprināšanai par konkrētajiem apstākļiem ir sarūpējis jaunus pierādījumus, acīmredzami nav jaunatklāts apstākļi ne tikai Administratīvā procesa likuma 353.panta 1.punkta, bet arī citu 353.panta tiesību normu izpratnē. Ievērojot minēto, ir pareizs tiesas secinājums, ka pieteikums par lietas izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem nav pamatots un ir noraidāms. Pieteikumu par pamatotu nepadara arī blakus sūdzības argumenti, ka pastāv objektīvi un no pieteicēja gribas neatkarīgi apstākļi, kas liedza attiecīgo informāciju un dokumentus iesniegt ātrāk. Ievērojot to, ka par jaunatklātu apstākli nav atzīstami jauni pierādījumi, ko pieteicējs ir sarūpējis savas pozīcijas stiprināšanai, par jaunatklātiem nav atzīstami arī apstākļi, kas traucēja pierādījumus iesniegt ātrāk. Lietas jauna izskatīšana sakarā ar

jaunatklātiem apstākļiem nav instruments, lai pieteicējs varētu īstenot procesuālās tiesības un pienākumus saistībā ar nepieciešamo apstākļu pierādīšanu lietā, kas bija jāizpilda lietas izskatīšanas gaitā, bet kas nav ticis izdarīts.

[7] Pieteicējs pārmet, ka tiesa, noraidot pieteikumu par jaunatklātiem apstākļiem, nav piemērojusi vispārējos tiesību principus, kā arī nav ņēmusi vērā administratīvā procesa mērķi – sasniegt taisnīgāko un lietderīgāko lietas risinājumu.

No pieteicēja blakus sūdzības argumentiem kopumā secināms, ka pieteicējs vēlas administratīvās lietas pārskatīšanu. Šajā sakarā senatoru kolēģi vērš pieteicēja uzmanību, ka Administratīvā procesa likuma 39.nodaļā noteiktais tiesību institūts (lietas jauna izskatīšana sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem) nav izmantojams kā alternatīva nolēmuma pārskatīšanai (*Senāta 2020.gada 17.novembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-1512/2020, A420216616, 7.punkts* un tajā minētie nolēmumi). Līdz ar to tikai pieteicēja vēlme lietu pārskatīt un uzskats, ka šobrīd tiesiskās attiecības ar spriedumu ir neregulētas nepareizi, nenozīmē, ka lieta jāizskata no jauna. Tas arī nenozīmē, ka tiesa nav piemērojusi vispārējos tiesību principus un nav ņēmusi vērā administratīvā procesa mērķi. Arī vispārīgo tiesību principu piemērošana negarantē privātpersonai labvēlīgu un vēlamu iznākumu ikvienā tiesiskajā strīdā vai jautājumā.

[8] Kopā ar blakus sūdzību iesniegtie dokumenti netiek pievienoti lietas materiāliem, jo tiem nav nozīmes šīs blakus sūdzības izskatīšanā. Elektroniski iesniegtie dokumenti procesa dalībniekam netiek atdoti (Administratīvā procesa likuma 114.<sup>1</sup>panta otrā daļa).

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.<sup>1</sup>pantu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

#### **nolēma**

nepievienot lietai /Persona B/blakus sūdzībai pievienotos dokumentus;

atteikt izskatīt /Persona B/ blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 17.septembra lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

D. Makarova Dz. Amerika L.  
Konošonoka